

MEZI AUTORITARISMEM A TOTALITARISMEM: POZNÁMKY K JEDNÉ KONTROVERZI

Wilfried Jilge

V minulém roce se Christoph Boyer, Jaroslav Kučera, Ralf Gebel, Václav Kural a Ronald M. Smelser chopili na stránkách časopisu *Bohemia* diskuse k jednomu z nejspornějších témat v současném česko-německém dialogu¹. Přímým podnětem k tomu byl článek Christopha Boyera (Drážďany) a Jaroslava Kučery (Praha) „Němci v Čechách, Sudetoněmecká strana a nacionální socialismus“², a ostře odmítavé stanovisko Friedricha Prinze k tomuto článku v novinách „Frankfurter Allgemeine Zeitung“³. Mezi čtenáři našeho časopisu vyvolal článek živou odezvu: jeden z nejzajímavějších příspěvků k diskusi přišel od Wilfrieda Jilgeho. Jeho zde předkládaný článek se zabývá především politickými a ideologickými předpoklady Kameradschaftsbundu (KB), který patřil asi do let 1935/1936 k úzkým spojencům Konrada Henleina a zaujímal důležité postavení v politickém vedení Sudetoněmecké domovské fronty (SDF). Úzké pojmové schéma „tradicionalistů“ a nacionálněsocialistických „radikálů“ k zařazení Kameradschaftsbundu a jeho protivníků uvnitř SDF, které je v částech vědecké literatury používáno, znemožňuje podle názoru autora kritický pohled na ideologické kontinuity a diskontinuity mezi národnostně stavovskou státní ideologií Kameradschaftsbundu a nacismem. Autoritativní stavovská státní ideologie, obohacená o německo-hegemoniální středoevropské vize Kameradschaftsbundu, stála naopak v přímém protikladu k principům liberální demokracie, která při vši oprávněné kritice pražské národnostní politiky tvořila i fundament první Československé republiky.

¹ Die Sudetendeutsche Heimatfront (Partei) 1933–1938. Zur Bestimmung ihres politisch-ideologischen Standortes. *BohZ* 38/2 (1997) 357–385.

² Nationalsozialismus in der Region. Beiträge zur regionalen und lokalen Forschung und zum internationalen Vergleich. Hrsg. v. Horst Möller, Andreas Wirsching und Walter Ziegler. München 1996, 273–285.

³ Frankfurter Allgemeine Zeitung v. 15. 8. 1996.